ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ

Εκσυγχρονισμός και εναρμόνιση με το ενωσιακό δίκαιο

Κύριος Ερευνητής:
Ροδόλφος Δρακούλης
MSc Mechanical Engineering,
Ειδικός Εμπειρογνώμων
Σύμβουλος Επιχειρήσεων,
Μέλος Γενικού Συμβουλίου ΣΕΒ

ΕΛΛΑΔΑ 2021
Ατζέντα για την ελευθερία και την ευημερία

Εποπτεία αγοράς και αδειοδότηση: Εκσυγχρονισμός και εναρμόνιση με το ενωσιακό δίκαιο

- Επιτάχυνση της μετάβασης στο νέο πλαίσιο αδειοδότησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων.
- Εναρμόνιση του πλαισίου ελέγχου των προϊόντων με το ενωσιακό δίκαιο.
- Ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης της εποπτείας της αγοράς ως προς την ασφάλεια και την υγιεινή των τροφίμων.
- Εξάλειψη των αλληλοεπικαλύψεων στη νομοθεσία και τις αρμοδιότητες για την προστασία του ανταγωνισμού.
- Εκσυγχρονισμός του πλαισίου προστασίας του καταναλωτή.
- Ενίσχυση του πλαισίου αντιμετώπισης του λαθρεμπορίου και διακίνησης παράνομων προϊόντων.

- Σημαντική ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.
- Ενθάρρυνση νέων εγχώριων και ξένων επενδύσεων.
- Ενίσχυση της ανάπτυξης.
- Αύξηση της απασχόλησης και μείωση της ανεργίας.

Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί επιτάχυνση στη μετάβαση του πλαισίου ελέγχου της αγοράς στην Ελλάδα από την παραδοσιακή, γραφειοκρατική προσέγγιση, σε μια πιο σύγχρονη και εναρμονισμένη με το ενωσιακό δίκαιο. Εξάλλου, η ελλιπής εποπτεία της αγοράς είναι μια από τις προκλήσεις της ολοκλήρωσης της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς, η οποία σύμφωνα με μελέτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[1] εκτιμάται ότι θα αποφέρει ετήσιο οικονομικό όφελος από 651 δις έως 1,1 τρις ευρώ, ή 5%-8,6% του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παραδοσιακή προσέγγιση χαρακτηρίζεται από έντονη γραφειοκρατία, εκ των προτέρων τυπικούς ελέγχους, μεγάλες καθυστερήσεις στην αδειοδότηση και την ανανέωση αδειών, και σποραδικούς μόνο ελέγχους στη συνέχεια. Σταδιακά, η προσέγγιση αυτή δίνει τη θέση της σε μία πιο σύγχρονη ευρωπαϊκή αντίληψη που χαρακτηρίζεται από αυτοματοποιημένες διαδικασίες αδειοδότησης βάσει εύλογων προδιαγραφών, καθώς και από ουσιαστικούς εκ των υστέρων ελέγχους.

Παρά την ουσιαστική πρόοδο στον εκσυγχρονισμό του ρυθμιστικού πλαισίου και την ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών, απομένουν ακόμη σημαντικά βήματα να γίνουν, ιδίως σε ό,τι αφορά τη λειτουργική ενεργοποίηση του νέου θεσμικού πλαισίου εποπτείας και αδειοδότησης, καθώς και την επαρκή στελέχωση και ενίσχυσή των σχετικών φορέων. Ο Πίνακας 2 στο Παράρτημα της μελέτης παρουσιάζει συνοπτικά την υφιστάμενη κατάσταση, την πρόοδο που έχει σημειωθεί, καθώς και τις εναπομένουσες εκκρεμότητες, τα κενά και τις ελλείψεις.

Σε κάθε περίπτωση, η πραγματικότητα που βιώνουν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, και ιδιαίτερα οι μεγαλύτερες, παραμένει εξαιρετικά δυσμενής, καθώς αναίτιες και αναποτελεσματικές διοικητικές πρακτικές, αλληλοεπικαλύψεις και κενά αρμοδιοτήτων στον εποπτικό μηχανισμό συνεχίζουν να συνθέτουν ένα εξαιρετικά αρνητικό κλίμα.

Η εικόνα αυτή καταγράφεται συστηματικά από έγκυρους διεθνείς δείκτες[2] που καταδεικνύουν πως η Ελλάδα υστερεί σημαντικά σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο ως προς την ανταγωνιστικότητα του επιχειρηματικού της περιβάλλοντος.

---

1 Mapping the Cost of Non-Europe, 2014 -19. European Added Value Unit European Parliamentary Research Service European Parliament PE 563.350 Second edition: July 2014.

2 Βλ. για παράδειγμα τον δείκτη Doing Business της Παγκόσμιας Τράπεζας και τον Global Competitiveness Index (GCI) του World Economic Forum.

Πίνακας 1. Επιδόσεις Ελλάδας στην ποιότητα των ρυθμίσεων για την αγορά. Global Competitiveness Index (GCI) 4.0 World Economic Forum 2018-2019.

		Απόσταση Ελλάδας από μέσο όρο ΕΕ	Κατάταξη Ελλάδας στην ΕΕ (από 28 χώρες)	Ελλάδα	Χειρότερο ΕΕ	Καλύτερο ΕΕ	Μέσος όρος ΕΕ
Δείκτης GCI 4.0	Δείκτης (μεγαλύτερο =καλύτερο)	86,2%		62,1	60,1	82,8	72,0
Δείκτης GCI 4.1	Κατάταξη σε 140 (χειρότερο) χώρες	27	27	57	68	3	30
Δυνατότητα αμφισβήτησης ρυθμίσεων	Δείκτης (μεγαλύτερο =καλύτερο)	21,3		21,3	16,8	77,3	42,6
Δυνατότητα αμφισβήτησης ρυθμίσεων	Κατάταξη σε 140 (χειρότερο) χώρες	61	25	127	135	1	66
Βάρος από κρατικές ρυθμίσεις	Δείκτης (μεγαλύτερο =καλύτερο)	57,2%		22,4	14,2	63,9	39,1
Βάρος από κρατικές ρυθμίσεις	Κατάταξη σε 140 (χειρότερο) χώρες	55	26	131	138	7	76
Αγορές προϊόντων - πυλώνας	Δείκτης (μεγαλύτερο =καλύτερο)	6,0		56,7	54,4	72,3	62,7
Αγορές προϊόντων - πυλώνας	Κατάταξη σε 140 (χειρότερο) χώρες	28	25	63	82	6	35
Ρυθμίσεις	Δείκτης (μεγαλύτερο =καλύτερο)	90,2%		74,5	92,9	64,2	82,6
Ρυθμίσεις	Κατάταξη σε 140 (χειρότερο) χώρες	22	24	53	88	2	31

Χαρακτηριστικά, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Δείκτη Ανταγωνιστικότητας του World Economic Forum (Πίνακας 1) η Ελλάδα έχει μία από τις χειρότερες επιδόσεις στην ΕΕ ως προς την ποιότητα του ρυθμιστικού πλαισίου και την επιβάρυνση των επιχειρήσεων από αυτό, τη λειτουργία των αγορών προϊόντων, και τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να αμφισβητούν δικαστικά τις ρυθμίσεις αυτές. Ειδικά σε ό,τι αφορά το βάρος των κρατικών ρυθμίσεων στις επιχειρήσεις, καθώς και τη δυνατότητα δικαστικής αμφισβήτησης, η χώρα μας κατατάσσεται ανάμεσα στις χειρότερες χώρες παγκοσμίως, λίγο πάνω από τη Βολιβία (139η θέση) και τη Βενεζουέλα (140η), και ελάχιστα καλύτερα από την Αγκόλα (130η).

Σειρά μελετών συνδέει αυτή την υστέρηση με τις απογοητευτικές επιδόσεις της χώρας στην ανάπτυξη και την απασχόληση.

Μολονότι η ακριβής πρόβλεψη των αποτελεσμάτων των επιμέρους παρεμβάσεων στα πεδία της αδειοδότησης και της εποπτείας της αγοράς

δεν είναι εφικτή, καθώς συμπλέκεται με σειρά άλλων παραμέτρων, είναι βέβαιο ότι η ολοκλήρωση της μετάβασης σε ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό πλαίσιο αδειοδότησης και εποπτείας θα ενισχύει σημαντικά την ανάπτυξη και την απασχόληση τόσο άμεσα, όσο και μεσομακροπρόθεσμα (Γράφημα 1).

Γράφημα 1. Βάρος των κρατικών ρυθμίσεων επί των επιχειρήσεων, και κατά κεφαλή ΑΕΠ 2018. *Global Competitiveness Index (GCI) 4.0 World Economic Forum 2018-2019, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.*

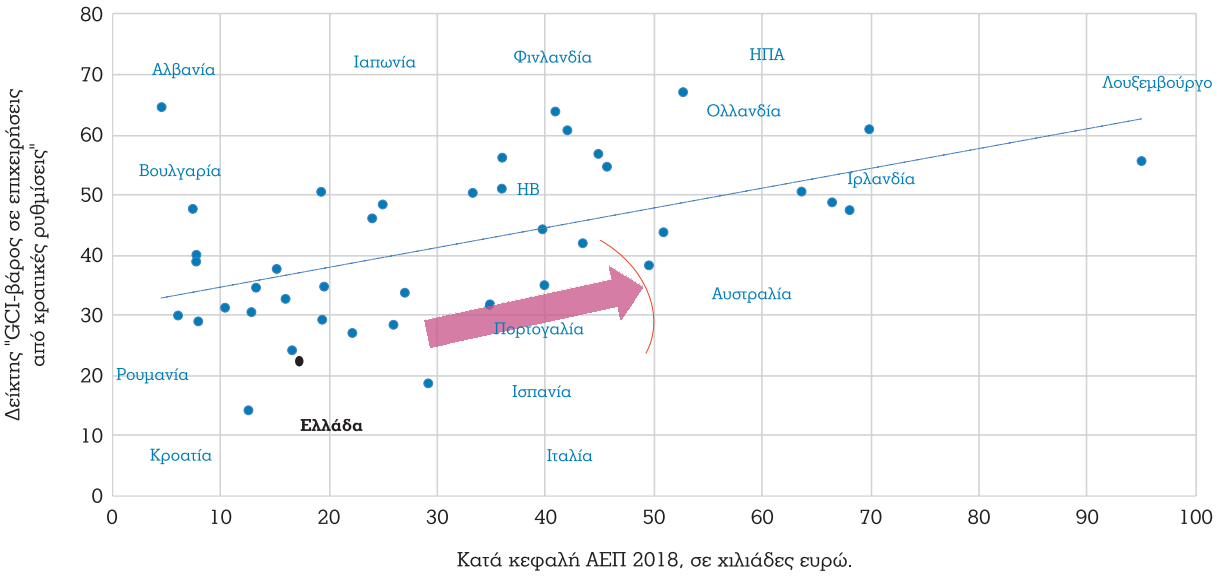

Στην κατεύθυνση αυτή, η πρόταση που ακολουθεί έχει ως γνώμονα τις εξής βασικές αρχές:

1. Άρση των αλληλοεπικαλύψεων που ακόμα παραμένουν (Παράρτημα, Πίνακας 2) και διασαφήνιση του τελικού υπεύθυνου και υπόλογου για τα ζητήματα εποπτείας και αδειοδότησης.
2. Επικέντρωση του κράτους στον επιτελικό σχεδιασμό με πιστοποίηση ελεγκτικών μηχανισμών και ελεγκτών που θα καλύψουν τις ανάγκες εποπτείας της αγοράς.
3. Ολοκλήρωση της μετάβασης στο σύγχρονο πλαίσιο εποπτείας της αγοράς με εξάλειψη των αντιφάσεων και των κενών που ακόμα παραμένουν, καθώς και με ενιαία και αναλογική αντιμετώπιση των παραβιάσεων.

Προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις

Α. Αδειοδότηση

1. Επιτάχυνση της μετάβασης στο νέο πλαίσιο αδειοδότησης

Τα τελευταία χρόνια το πλαίσιο αδειοδότησης και ελέγχου της νομιμότητας εγκατάστασης και λειτουργίας μεταποιητικών μονάδων σταδιακά αλλάζει σε σχέση με το παρελθόν όπου η υποχρέωση αρχικά αδειοδότησης της εγκατάστασης και στη συνέχεια χορήγησης άδειας λειτουργίας, απαιτούσε συχνά μήνες ή και χρόνια με αποτέλεσμα έτοιμες επενδύσεις να αδρανούν. Προς το παρόν βεβαίως, η μετάβαση στη νέα διαδικασία αφορά μόνο ένα υποσύνολο των επιχειρήσεων.

Πλέον, μονάδες που εγκαθίστανται σε περιοχές οργανωμένης βιομηχανικής εγκατάστασης, ή μονάδες χαμηλής όχλησης με εγκατεστημένη ισχύ κάτω ενός ορίου που εγκαθίστανται εντός σχεδίου πόλεως με καθορισμένες χρήσεις γης και εμπίπτουν στον καθορισμένο, αλλά διαρκώς διευρυμένο σχετικό κατάλογο δραστηριοτήτων, απαλλάσσονται από την υποχρέωση άδειας εγκατάστασης, και η άδεια λειτουργίας χορηγείται σ' αυτές με απλή αίτηση και άπρακτη προθεσμία, με τον έλεγχο συμμόρφωσης να πραγματοποιείται στη συνέχεια.

Για μονάδες χαμηλής όχλησης σε εντός σχεδίου περιοχές χωρίς καθορισμένες χρήσεις γης, ή σε περιοχές εκτός σχεδίου αλλά συμβατές με τη χρήση γης, προβλέπεται υποβολή αίτησης άδειας εγκατάστασης με άπρακτη προθεσμία.

Η εκπόνηση των προβλεπόμενων μελετών περιβαλλοντολογικών επιπτώσεων και η έγκριση των όρων λειτουργίας μετά την υποβολή της μελέτης συνεχίζει σε αρκετές περιπτώσεις να δημιουργεί προβλήματα, καθώς ακόμη δεν έχουν δημιουργηθεί οι απαιτούμενες υποδομές για την ομαλή εκπόνηση και αξιολόγησή τους αλλά και διότι συνεχίζουν να ανακύπτουν πρακτικά προβλήματα στην εφαρμογή του νέου αυτού θεσμού.

Τέλος, μέσω του Ν4442/16 και της ΥΑ 16228/17 έχει εκσυγχρονιστεί η διαδικασία αδειοδότησης καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, όπου μετά τη λήψη προέγκρισης από το Δήμο, γίνεται γνωστοποίηση λειτουργίας με τον έλεγχο νομιμότητας να γίνεται εκ των υστέρων.

Για την επιτάχυνση της μετάβασης στο νέο πλαίσιο αδειοδότησης προτείνεται:

- Η ταχεία ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού ώστε να διασφαλιστεί η ευρύτερη γεωγραφικά εφαρμογή του νέου πλαισίου αδειοδότησης εγκαταστάσεων.
- Η αντικατάσταση της παρωχημένης έννοιας της όχλησης και της κατάταξης βάσει εγκατεστημένης ισχύος, από την ταξινόμηση βάσει του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Μέχρι να ολοκληρωθεί η μετάβαση, προτείνεται η άρση της απαγόρευσης αδειοδότησης μονάδων μέσης όχλησης στην Αττική.
- Η πιστοποίηση ελεγκτικών φορέων με την ενεργοποίηση των προβλέψεων του Ν4512/18 ώστε να διασφαλιστεί ότι η μετάβαση στο νέο πλαίσιο θα συνοδεύεται από τακτικούς και εύλογους ελέγχους που θα αποτρέψουν σκόπιμες παραβάσεις.
- Η άμεση βελτίωση της διαδικασίας αδειοδότησης εγκαταστάσεων για τις δραστηριότητες «υψηλής όχλησης».
- Η διεύρυνση της αυτοματοποιημένης έγκρισης λειτουργίας και στις κατηγορίες περιβαλλοντικής επιβάρυνσης Α2 και Α1 με την έναρξη λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Αδειοδότησης και Ελέγχων.
- Η επαρκής στελέχωση των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων που θα επιτρέψει μεταξύ άλλων τη σύνταξη απολογιστικών εκθέσεων και τη δημοσιοποίηση στατιστικών στοιχείων για την παρακολούθηση και βελτίωση της αποδοτικότητας.
- Η ωρίμανση του θεσμού των μελετών περιβαλλοντολογικών επιπτώσεων και των επιθεωρητών-ελεγκτών, με τη δημιουργία και διατήρηση αντίστοιχου μητρώου με καθορισμένο πλαίσιο αμοιβών.

Εκτιμώμενη επίδραση:

- Σημαντική μείωση του χρόνου εκκίνησης επιχειρηματικής δράσης.
- Ενίσχυση της δυνατότητας επιχειρηματικού σχεδιασμού.
- Αποτελεσματικότερη λειτουργία των ελεγκτικών μηχανισμών.
- Απελευθέρωση πόρων για την αντιμετώπιση της υποστελέχωσης των φορέων αδειοδότησης και εποπτείας.

Β. Εποπτεία αγοράς

2. Πλήρης εναρμόνιση με το ευρωπαϊκό πλαίσιο στην εποπτεία των προϊόντων.

Οι κανόνες ελέγχου των παραγόμενων και διακινούμενων προϊόντων πέραν των τροφίμων και των καταστημάτων υγειονομικού ελέγχου καθορίζονται από το ενωσιακό δίκαιο, το οποίο διέπει τόσο τη γενική ασφάλεια των προϊόντων όσο και την εποπτεία της αγοράς. Συγκεκριμένα:

- Η γενική ασφάλεια των προϊόντων είναι αντικείμενο της Οδηγίας 2001/95/ΕC και καλύπτει προϊόντα εναρμονισμένα και μη. Ένα προϊόν είναι ασφαλές όταν πληροί όλες τις θεσπισμένες απαιτήσεις ασφαλείας σύμφωνα με το ενωσιακό ή το εθνικό δίκαιο.
- Η εποπτεία της αγοράς για την εμπορία των προϊόντων διέπεται κατά βάση από τον Κανονισμό ΕΚ765/2008. Μεταξύ άλλων, κάθε κράτος-μέλος οφείλει να ορίζει αρμόδια αρχή, διαδικασίες και στρατηγική της εποπτείας της αγοράς, καθώς και να συντάσσει έκθεση των δραστηριοτήτων της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού για κάθε έναν από 33 τομείς προϊόντων που αναφέρονται στον Πίνακα 3 του Παραρτήματος.

Όπως καταδεικνύει μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,[3] η αποτελεσματικότητα της εποπτείας της αγοράς συνδέεται με:

- Τον σαφή καθορισμό αρμοδιοτήτων κάθε φορέα εποπτείας.
- Τη λειτουργία συντονιστικού οργάνου των επιμέρους φορέων.
- Τη συνεχή επαφή των επιμέρους φορέων με τα τελωνεία καθώς και μεταξύ τους.

Σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του κανονισμού για την εποπτεία της αγοράς στην Ελλάδα, η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης κατέχει τη μερίδα του λέοντος καθώς έχει την ευθύνη για 22 τομείς προϊόντων, και εποπτεύει το Εθνικό Σύστημα Ποιότητας (ΕΣΥΠ) με κλάδους τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) και το Ελληνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας (ΕΙΜ) καθώς και το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ). Πυλώνες της έμμεσης εποπτείας της αγοράς είναι οι φορείς πιστοποίησης, τα εργαστήρια, τα τελωνεία, οι Περιφέρειες, και οι

3 Ex-post evaluation of the application of the market surveillance provisions of Regulation (EC) No. 765/2008 Final Report, May 2017.

φορείς επιθεώρησης και παραλαβής έργων.

Το ελληνικό πλαίσιο χαρακτηρίζεται από έλλειψη συντονισμού και συνδετικών κρίκων μεταξύ των κεντρικών αρχών και των φορέων, καθώς και από σημαντική αλληλεπικάλυψη αρμοδιοτήτων και δράσεων. Παράλληλα, τα προβλεπόμενα ποσά δεν επαρκούν για την αποτελεσματική λειτουργία των φορέων εποπτείας, των εργαστηριακών ελέγχων και των μετακινήσεων των ελεγκτών, ενώ δεν προβλέπεται εκτίμηση αποτελεσματικότητας του υφιστάμενου πλαισίου.

Ενώ ο νέος νόμος 4512/18 εναρμονίζεται με τις επιταγές του ενωσιακού δικαίου καθώς προσφέρει ένα σύγχρονο πλαίσιο αρχών και διαδικασιών, περιγράφει μεθοδολογίες και εργαλεία, και διασαφηνίζει τις αρμοδιότητες και τη δομή των κυρώσεων, προς το παρόν δεν εφαρμόζεται αποτελεσματικά.

Χαρακτηριστικά, ενώ προβλέπεται η ανάθεση ελέγχων και σε πιστοποιημένους φορείς εκτός του υπουργείου, η πρόβλεψη αυτή δεν έχει εφαρμοστεί καθώς δεν έχει δρομολογηθεί ακόμη η πιστοποίηση ικανού αριθμού εξωτερικών ελεγκτών, με αποτέλεσμα οι πραγματοποιούμενοι έλεγχοι να είναι πλημμελείς.

Ανάλογο πρόβλημα εντοπίζεται και στα εργαστήρια, καθώς τα κρατικά εργαστήρια (π.χ. ΔημοσίωνΈργων) είναι συχνά υπερφορτωμένα ή δεν καλύπτουν σύγχρονες ανάγκες της αγοράς, και συνεπώς επείγει η επέκταση της δυνατότητας πρόσβασης σε διαπιστευμένα εργαστήρια στην Ελλάδα ή σε κράτη-μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Ακόμη, η Ελλάδα έχει να αντιμετωπίσει παράλληλα ευρύτερες προκλήσεις που αφορούν και άλλες χώρες της ΕΕ, όπως η έλλειψη ιχνηλασιμότητας των ελέγχων, εξειδικευμένων ελεγκτών, συνολικής φιλοσοφίας των επιβαλλόμενων κυρώσεων, η δυσκολία εντοπισμού του υπεύθυνου ατόμου στην αλυσίδα διάθεσης, και αλληλεπικάλυψη ευθυνών, καθώς και τα προβλήματα που πηγάζουν από διαφορετικά συστήματα από κράτος σε κράτος σε ό,τι αφορά τα προϊόντα του μη εναρμονισμένου τομέα.

Σημαντικά είναι επίσης τα ζητήματα που αφορούν τα προϊόντα του ηλεκτρονικού εμπορίου,[4] καθώς για παράδειγμα παρατηρείται το φαινόμενο προϊόντα των οποίων η διάθεση απαγορεύτηκε ή έγινε απόσυρσή τους να

4 Βλ σχετικά Commission Notice on the market surveillance of products sold online (Text with EEA relevance) (2017/C 250/01).

επανακυκλοφορούν με άλλη ονομασία ή σε διαφορετικές ιστοσελίδες, ενώ ο έλεγχος των ταχυδρομικώς αποστελλόμενων δεμάτων είναι ανεπαρκής. Ακόμη, ελλειμματική είναι η ενημέρωση των καταναλωτών.

Χρειάζεται τέλος να αντιμετωπιστούν τα σημαντικά κενά στην έκδοση εθνικών προσαρτημάτων προτύπων και εθνικών τεχνικών προδιαγραφών και την ενημέρωση για την ορθή χρήση τους, πρόβλημα που καταδεικνύεται συχνά με χαρακτηριστικό τρόπο σε προκηρύξεις φορέων του δημοσίου για συμβάσεις που ορίζουν προδιαγραφές βάσει εσφαλμένων προτύπων.

Για την ουσιαστική ενίσχυση του πλαισίου εποπτείας της αγοράς προϊόντων προτείνεται:

- Η πλήρης ενεργοποίηση των προβλέψεων του Ν4512/18, με διασαφήνιση αρμοδιοτήτων, λειτουργία συντονιστικού οργάνου, προσδιορισμό και εύκολη εύρεση του υπεύθυνου ατόμου στην αλυσίδα διάθεσης, καθώς και η άμεση έκδοση της δευτερεύουσας νομοθεσίας με τον καθορισμό μίας εποπτεύουσας αρχής ανά πεδίο.
- Η έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών από τις εποπτεύουσες αρχές για τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων, καθώς και η εκπόνηση προτύπων φύλλων ελέγχου βάσει των οποίων θα πραγματοποιούνται οι έλεγχοι.
- Η λειτουργία ψηφιακής πλατφόρμας που θα ενημερώνει για τις αρμοδιότητες και τις δράσεις όλων των φορέων εποπτείας ώστε να υπάρχει άμεση πληροφόρηση και να αποφεύγονται οι αλληλεπικαλύψεις.
- Η ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης των ελεγκτών στις Περιφέρειες και των εργαζομένων στα τελωνεία και τις πύλες εισόδου στη χώρα.
- Η διασφάλιση επάρκειας πόρων για τις απαραίτητες υποδομές και τον απαιτούμενο αριθμό εξειδικευμένων ελεγκτών, μέσω και του καθορισμού ποσοστού επί των τιμών των έργων για τη μερική κάλυψη του κόστους.
- Ο καθορισμός του τρόπου ανάθεσης ελέγχων σε εξωτερικούς ελεγκτές και η εμπλοκή των κλαδικών φορέων στην εποπτεία της αγοράς.
- Η αυστηροποίηση της εποπτείας, με μέτρα όπως η ενίσχυση των έκτακτων ελέγχων και η υποχρεωτική διάθεση από τις παραγωγικές μονάδες στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας ή σε πιστοποιημένες εξωτερικές νομικές οντότητες των Δηλώσεων Συμμόρφωσης - Επιδόσεων όλων των προϊόντων.

- Η αναγνώριση όλων των διαπιστευμένων εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) εργαστηρίων.
- Η συνεπής εφαρμογή των κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβατικότητας και ο εξορθολογισμός τους βάσει της αρχής της αναλογικότητας της παράβασης.
- Η ολοκλήρωση της έκδοσης εθνικών προσαρτημάτων προτύπων και τεχνικών προδιαγραφών και η αντίστοιχη τροποποίηση των προδιαγραφών και των προϋπολογισμών για τα δημόσια έργα.
- Η διασφάλιση της ιχνηλασιμότητας των πληροφοριών σε εργαστηριακούς ελέγχους.
- Η ενημέρωση των ενδιαφερομένων μερών (καταναλωτών, παραγωγών, ειδικών επιστημόνων) σχετικά με το υφιστάμενο πλαίσιο.

Εκτιμώμενη επίδραση:

- Αποτελεσματικότερη εποπτεία των προϊόντων.
- Εξοικονόμηση δημόσιων πόρων.
- Σημαντικός περιορισμός της επιχειρηματικής αβεβαιότητας.

3. Ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης στην εποπτεία της αγοράς για ζητήματα ασφάλειας και υγιεινής τροφίμων.

Υπό την πίεση και των προγραμμάτων προσαρμογής, τα τελευταία χρόνια η εθνική νομοθεσία εναρμονίζεται με γρηγορότερο ρυθμό στο αντίστοιχο ενωσιακό δίκαιο σε ό,τι αφορά τα ζητήματα ασφάλειας και υγιεινής τροφίμων.

Για παράδειγμα, μέσω του νόμου 4442/16 και της Υπουργικής Απόφασης 16228/17 έχει εκσυγχρονιστεί η διαδικασία αδειοδότησης καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (παντοπωλεία, κάβες, καταστήματα εστίασης κ.α.), καθώς πλέον ο εκ των προτέρων έλεγχος περιορίζεται στη βεβαίωση ότι η εκάστοτε δραστηριότητα επιτρέπεται σε ένα συγκεκριμένο χώρο, ενώ στη συνέχεια γίνεται απλή γνωστοποίηση.

Ακόμη, με τον νόμο 4235/2014 διασαφηνίζονται οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και υπάγεται σε αυτό ο ΕΦΕΤ ως εποπτευόμενος φορέας με ομοίως σαφείς αρμοδιότητες.

Ο πρόσφατος νόμος 4512/18 διατηρεί αυτή τη δομή και παρέχει ένα ευρύτερο πλαίσιο συντονισμού των φορέων μέσω της Αρχής Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού, και της Αρχής Εφαρμογής Εποπτείας και Διαχείρισης. Επίσης, προβλέπει την άσκηση ελέγχων από ελεγκτές φυσικά πρόσωπα που έχουν εγγραφεί σε μητρώο της εποπτεύουσας αρχής στην οποία ανατίθεται η άσκηση εποπτείας.

Παρ' όλα αυτά, παραμένει το πρόβλημα των διαφορετικών ποινών και προστίμων για τις ίδιες παραβάσεις, καθώς και η παραγωγή νομοθετημάτων για το ίδιο εποπτικό αντικείμενο τόσο από το Υπουργείο Υγείας, όσο και από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Τέλος, κρίνεται απαραίτητη η εφαρμογή της πρόβλεψης του νόμου για την κατ' αρχάς αξιολόγηση των καταγγελιών σε επίπεδο υπηρεσίας πριν την προώθηση του σχετικού φακέλου στον εισαγγελέα, προκειμένου να αποφεύγεται ο πληθωρισμός δικαστικής ύλης με ήσσονος σημασίας υποθέσεις.

Για την ουσιαστική ενίσχυση του πλαισίου εποπτείας της αγοράς σε θέματα τροφίμων και υγιεινής προτείνεται:

- Η πλήρης εφαρμογή των προβλέψεων του Ν4512/18.
- Η επίλυση των ζητημάτων συντονισμού.
- Η διασφάλιση επάρκειας πόρων για την πραγματοποίηση των απαιτούμενων ελέγχων και την πιστοποίηση φορέων και ελεγκτών.
- Η πλήρης εναρμόνιση των επιμέρους ποινολογίων και η εκλογίκευση του πλαισίου άσκησης ποινικών κυρώσεων, ώστε αυτές να γίνονται κατόπιν αξιολόγησης της πραγματικής κατάστασης.
- Η ρητή κατάργηση της δυνατότητας αναβίωσης της παλιότερης πρακτικής των αγορανομικών διατάξεων.

Εκτιμώμενη επίδραση:

- Αποτελεσματικότερος έλεγχος της ασφάλειας και υγιεινής των τροφίμων.
- Αποσυμφόρηση του δικαστικού συστήματος.
- Εξορθολογισμός ποινών και προστίμων.

4. Ωρίμανση των θεσμών προστασίας του ανταγωνισμού.

Ο ισχύων νόμος 3959/2011 ακολουθεί ως προς τη δομή του το ευρωπαϊκό δίκαιο ανταγωνισμού, αναθέτοντας τις σχετικές αρμοδιότητες στην ανεξάρτητη Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία έχει ως κύρια αρμοδιότητα την παρακολούθηση της αγοράς για τον εντοπισμό παραβιάσεων της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, την επιβολή προστίμων και την άσκηση ποινικών διώξεων. Ακόμη, έχει τη δυνατότητα να εκδώσει κανονιστικές πράξεις για θέματα ανταγωνισμού ή να προτείνει την έκδοσή τους, ενώ έχει λόγο σε μια σειρά διαδικασιών πριν την έκδοση κανονιστικών πράξεων.

Σημαντικά προβλήματα δημιουργεί η αλληλεπικάλυψη αρμοδιοτήτων ανάμεσα στην ανεξάρτητη Επιτροπή Ανταγωνισμού και αφενός τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και αφετέρου την εποπτευόμενη από τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή, Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς, η οποία διατηρεί την αρμοδιότητα της παρακολούθησης των συνθηκών ανταγωνισμού και του εντοπισμού καταχρηστικών πρακτικών.

Επισημαίνεται πως η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή έχει τη δυνατότητα, μέσω απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης, να διατάξει για λόγους δημοσίου συμφέροντος την παύση αθέμιτων εμπορικών πρακτικών και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης να επιβάλλει πρόστιμα έως 1 εκ. ευρώ.

Μια άλλη αλληλοεπικάλυψη αφορά τη δυνατότητα επιβολής από το Υπουργείο Ανάπτυξης ανώτατων τιμών για λόγους δημόσιου συμφέροντος, μετά τη λήψη γνώμης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, παρά το γεγονός ότι η τελευταία είναι βάσει του νόμου ήδη αρμόδια για περιπτώσεις χρέωσης μη εύλογων τιμών.

Τέλος, σε ό,τι αφορά το πλαίσιο προστασίας παθόντων καταναλωτών, παρατηρείται αλληλεπικάλυψη μεταξύ των σύγχρονων διατάξεων και του ακόμα εν ισχύι νόμου 146/1914.

Για την ενίσχυση των θεσμών προστασίας του ανταγωνισμού, προτείνεται:

- Η εξάλειψη των αλληλοεπικαλύψεων αρμοδιοτήτων που παραμένουν, με τον καθορισμό της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως του μόνου αρμόδιου φορέα για ζητήματα ανταγωνισμού και τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της μέσω της επιλογής διοικήσεων εκτός του πολιτικού συστήματος.
- Η εξάλειψη των αλληλοεπικαλύψεων της προπολεμικής νομοθεσίας για την προστασία των παθόντων καταναλωτών (Ν146/1914) με πρόκριση

του σύγχρονου, εναρμονισμένου με τις ενωσιακές πρακτικές, δικαίου προστασίας καταναλωτή.

- Η άρση των περιορισμών στον ελεύθερο ανταγωνισμό και η αναμόρφωση του πτωχευτικού δικαίου.[5]

Εκτιμώμενη επίδραση:

- Αντιμετώπιση της αλληλεπικάλυψης αρμοδιοτήτων και της δυνατότητας αθέμιτων πολιτικών παρεμβάσεων.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ανάπτυξης και της απασχόλησης.

5. Θέματα καταναλωτή.

Και τα θέματα καταναλωτή διέπονται πλέον από τον νόμο 4512/2018 που προσδιορίζει το νέο πλαίσιο εποπτείας της αγοράς, και ανήκουν στις αρμοδιότητες της Αρχής Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού, της Αρχής Εφαρμογής Εποπτείας και Διαχείρισης και των αρμόδιων υπηρεσιών που επιφορτίζονται με την εποπτεία.

Οι νέοι, εναρμονισμένοι με το ευρωπαϊκό δίκαιο, Κανόνες Διακίνησης και Αγοράς που εφαρμόζει η Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς, σε γενικές γραμμές απέχουν από τις ευθείες παρεμβάσεις στη λειτουργία της αγοράς που χαρακτήριζαν το παλαιότερο αγορανομικό πλαίσιο.

Ενδεικτικά, το νέο πλαίσιο προβλέπει την τήρηση από την αγορά ουσιαστικών προβλέψεων για την έγκυρη ενημέρωση του καταναλωτή, καθώς και την τήρηση προτύπων και διαδικασιών στην παραγωγή, την αποθήκευση, συσκευασία, μεταφορά, διάθεση και πώληση τροφίμων και βιομηχανικών προϊόντων.

Παρ' όλα αυτά, παραμένουν προβλήματα όπως η αλληλεπικάλυψη των σκοπών της Υπηρεσίας Εποπτείας Αγοράς και της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή, παρά την υπαγωγή της πρώτης στη δεύτερη.

Τόσο η Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς όσο και ο Συνήγορος του Καταναλωτή, ο οποίος υπάγεται πλέον στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής

5 Βλ. την αντίστοιχη ενότητα στη μελέτη για το Θεσμικό Πλαίσιο της Οικονομικής Ανάπτυξης του προγράμματος Ελλάδα 2021: Αιτζέντα για την Ελευθερία και την Ευημερία.

Ασφάλισης (Ν3297/2004), εντοπίζουν και αναφέρουν περιπτώσεις καταχρηστικών πρακτικών που θίγουν τον καταναλωτή, χωρίς να επιβάλλουν ποινές και παραπέμπουν για ποινικά ζητήματα στον εισαγγελέα. Την αρμοδιότητα της επιβολής ποινών, που ανέρχονται μέχρι και το 1 εκ. ευρώ, έχει η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή. Η Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς μπορεί να επιβάλει πρόστιμα για την παρεμπόδιση ελέγχων που ανέρχονται μέχρι και σε 300.000 ευρώ.

Προβληματική είναι εξάλλου η αλληλεπικάλυψη του σύγχρονου νομικού πλαισίου με τις παρωχημένες προβλέψεις του νόμου 146/1914, που εντείνεται από τον συνεχιζόμενο πληθωρισμό διαφορετικών υπηρεσιών με αρμοδιότητα στα θέματα καταναλωτή.

Τέλος, παραμένουν ακόμα ορισμένες ευθείες παρεμβάσεις στη λειτουργία της αγοράς όπως στις ρυθμίσεις περί εκπτώσεων και προσφορών, οι ρυθμίσεις της λειτουργίας των καταστημάτων τις Κυριακές, και η επιβολή, μετά από απλή γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού που δεν αναφέρεται ότι είναι δεσμευτική, ανώτατων τιμών για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Για την ενίσχυση του πλαισίου θεμάτων καταναλωτή προτείνεται:

- Η αντιμετώπιση της αλληλεπικάλυψης, μέσω της ενεργοποίησης του νόμου 4512/18 και της απόδοσης σε μία υπηρεσία της αρμοδιότητας και της ελεγκτικής εποπτείας των ζητημάτων καταναλωτή.

Εκτιμώμενη επίδραση:

- Αντιμετώπιση της αλληλεπικάλυψης αρμοδιοτήτων και της δυνατότητας αθέμιτων πολιτικών παρεμβάσεων.
- Αποτελεσματικότερη προστασία του καταναλωτή.

6. Ενίσχυση της αντιμετώπισης του λαθρεμπορίου και της διακίνησης παράνομων προϊόντων

Παρά την υιοθέτηση δρακόντειων μέτρων για τις νόμιμες επιχειρήσεις, το πρόβλημα του λαθρεμπορίου και της διακίνησης παράνομων προϊόντων είναι σήμερα έντονο καθώς η υπερφορολόγηση, σε συνδυασμό με τις αδυναμίες του ελεγκτικού μηχανισμού, καθιστά τη λαθραία διακίνηση εξαιρετικά κερδοφόρα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι τα κυκλώματα του λαθρεμπορίου έχουν πλέον διευρύνει τις δραστηριότητές τους πέρα από τα συνήθη (πχ πλέον διακινείται λαθραίος καφές και λαθραίο κρασί), αλλά και σε κατηγορίες όπως δομικά προϊόντα χωρίς σήμα CE.

Υπό το πρίσμα αυτό, τα τελευταία χρόνια αναδεικνύονται όλο και περισσότερο οι αδυναμίες και ανεπάρκειες τόσο σε κατάλληλα εκπαιδευμένα στελέχη, όσο και σε πρόσβαση σε εξοπλισμό και σε βάσεις δεδομένων.

Επιπλέον, αποκλίσεις από τα προβλεπόμενα στο ενωσιακό δίκαιο, όπως το πλαίσιο περί διήμερων αμβυκούχων οι οποίοι έχουν δικαίωμα να αποστάζουν μικρές ποσότητες για συγκεκριμένα διήμερα και οι αποκλίσεις σε θέμα ιχνηλασιμότητας καπνικών προϊόντων, συχνά είτε ενθαρρύνουν ενεργά το λαθρεμπόριο ή αποτυγχάνουν να το αντιμετωπίσουν, επιβαρύνοντας ταυτόχρονα τις νομοταγείς επιχειρήσεις.

Για την ενίσχυση της αντιμετώπισης του λαθρεμπορίου και της διακίνησης παράνομων προϊόντων προτείνεται:

- Η αποφυγή υπερβολών στο θεσμικό πλαίσιο που σε μια προσπάθεια κάλυψης του κενού του ελεγκτικού μηχανισμού επιβαρύνουν τις νόμιμες επιχειρήσεις.
- Η ενίσχυση της εκπαίδευσης των αρμόδιων δημόσιων φορέων και η διασφάλιση της επάρκειας πόρων και εξοπλισμού.
- Η ενίσχυση των ελέγχων για νοθεύσεις και ελληνοποιήσεις.
- Η λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της κατάχρησης του θεσμού των διήμερων αμβυκούχων.
- Η ανάπτυξη ολοκληρωμένου σχεδίου αντιμετώπισης φαινομένων διαφθοράς-δωροδοκίας των ελεγκτικών μηχανισμών και η επιβολή πιστοποίησης των εταιρειών οι οποίες εμπλέκονται με Δημόσιες Προμήθειες και Δημόσια Έργα σύμφωνα με το ΕΛΟΤ ISO 37001 (Σύστημα Διαχείρισης κατά της Δωροδοκίας).

- Η ενίσχυση του ελεγκτικού έργου μέσω της ανάπτυξης Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα, καθώς και η ενεργοποίηση και γενίκευση του θεσμού των πιστοποιημένων ελεγκτών.
- Η αναγνώριση των διαπιστευμένων εργαστηρίων από το σύνολο του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ).
- Η υποχρέωση της αναγραφής του αριθμού παρτίδας (lot number) στα εκδιδόμενα παραστατικά διακίνησης – χονδρικής πώλησης των αλκοολούχων ποτών, και η νομοθέτηση διατάξεων ανάλογων με αυτές που ισχύουν για την εμπορία τσιγάρων.
- Η υποχρεωτική τυποποίηση του χύμα οίνου, ούζου και τσίπουρου στη μαζική εστίαση.
- Η κατάργηση των προβλέψεων που επιτρέπουν τη διάθεση στην αγορά παράνομων προϊόντων που έχουν εντοπιστεί στα τελωνεία μετά την πληρωμή φόρου και προστίμου.
- Η δημιουργία ενιαίας βάσης δεδομένων των συλλήψεων για λαθρεμπορία, και η εκλογίκευση των διατάξεων περί αλληλέγγυας ευθύνης του τελωνειακού κώδικα ώστε αυτή να μην επεκτείνεται αυτόματα και αδιάκριτα.
- Η λειτουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας με στοιχεία ιχνηλασιμότητας για ευαίσθητα ως προς το λαθρεμπόριο προϊόντα.

Εκτιμώμενη επίδραση:

- Αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου.
- Ενίσχυση της νόμιμης επιχειρηματικότητας.

Ο Ροδόλφος Δρακούλης είναι Ειδικός Εμπειρογνώμων και Σύμβουλος Επιχειρήσεων, και μέλος του Γενικού Συμβουλίου του ΣΕΒ. Το ΚΕΦίΜ και ο κ. Δρακούλης ευχαριστούν θερμά τον Μιχάλη Μητσόπουλο, καθώς και όλους όσοι με τη συμμετοχή τους στα workshop που πραγματοποιήθηκαν κατά την προετοιμασία της ανά χείρας μελέτης την εμπλούτισαν διατυπώνοντας επιμέρους προτάσεις πολιτικής και άκρως εποικοδομητική κριτική.

Παράρτημα

Πίνακας 2. Πεδία εποπτείας αγοράς, αρμόδιοι φορείς κατά την κείμενη εθνική νομοθεσία και αρμοδιότητες αυτών. Πηγή οι αναφερόμενες σε ισχύ κανονιστικές πράξεις.

	Θέματα ανταγωνισμού	Θέματα αθέμιτου ανταγωνισμού	Πλαίσιο Εποπτείας Αγοράς	Κανόνες Διακίνησης και Αγοράς (ΠΤΚ/ Υπ.Ανάπτυξης)	Νομοθεσία καταναλωτή	Συνήγορος καταναλωτή	Εποπτεία αγοράς υπό την ΓΓ Καταναλωτή	Υγιεινομικοί όροι και προϋποθέσεις (Υπ. Υγείας / Περιφέρειες)	Θέματα τροφίμων εκτός πρωτογενούς παραγωγής	Θέματα τροφίμων πρωτογενούς παραγωγής	Θέματα αναλύσεων	Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης / Εποπτεία Αγοράς Βιομηχανικών Προϊόντων	Απλοποίηση αδειοδότησης μεταποιητικών δραστηριοτήτων	Ίδρυση-λειτουργία βιομηχανικών βιοτεχνικών εγκαταστάσεων	Νέο θεσμικό πλαίσιο για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας
Νομοθέτημα	Ν3959/2011	Ν146/1914	Ν4512/2018	Ν4177/2013 ΑΚ ΝΑ1136 1946 Ν3668/2008	Ν 2251/1994 ΥΑ 5338/2018	Ν3297/2004	Ν3728/08 Ν4081/2012	Ν2520/1940 47829 ΦΕΚ Β' 2161/23.06.2017	Ν2741/1999 ΥΑ12933 2006.	ΥΑ Β3-32/2003 Άρ. 4 Ν2741/1999	ΥΑ 1100/1987	Ν4468/2017 Ν3066/2002 Ν2231/1994	3982/2011, 4011/2011	Ν3325/2005, Ν4549/2018	Ν4442/2016 (ΥΑ16228/17 για υγ. ενδιαφερόντος)
Περιγραφή προστίμων / διοικητικές κυρώσεις	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι			Ναι	Ναι	Ναι	Ναι
Περιγραφή ποινικών διατάξεων	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι		Σε αναμονή ΚΥΑ		Γενικές διατάξεις	Γενικές διατάξεις
Φορέας ελέγχου	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι
Προσφυγή	Ναι	Ναι		Ναι	Ναι		Ναι	Ναι	Ναι		Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	
Έλεγχος για την παρεμπόδιση ή νόθευση ανταγωνισμού στην επικράτεια	Ναι	Ναι				Ενημερώνει	Ναι								
Έλεγχος για καταχρηστική εκμετάλλευση θέσης, περιλαμβάνομένης επιβολή μη εύλογων τιμών ή άλλων όρων συναλλαγής	Ναι	Ναι			Ναι	Ενημερώνει	Ναι								
Έλεγχος για περιορισμό παραγωγής ή τεχνολογικής ανάπτυξης	Ναι														
Έλεγχος για εφαρμογή άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές, άρνηση πώλησης ή άλλης συναλλαγής που νοθεύει τον ανταγωνισμό	Ναι	Ναι				Ενημερώνει	Ναι								

Νομοθέτημα	Θέματα ανταγωνισμού	Θέματα αθέμιτου ανταγωνισμού	Πλαίσιο Εποπτείας Αγοράς	Κανόνες Διακίνησης και Αγοράς (ΤΤΚ/ Υπ.Ανάπτυξης)	Νομοθεσία καταναλωτή	Συντήρορος καταναλωτή	Εποπτεία αγοράς υπό την ΓΓ Καταναλωτή	Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις (Υπ. Υγείας / Περιφέρειες)	Θέματα τροφίμων εκτός πρωτογενούς παραγωγής	Θέματα τροφίμων πρωτογενούς παραγωγής	Θέματα αναλύσεων	Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης / Εποπτεία Αγοράς Βιομηχανικών Προϊόντων	Απλοποίηση αδειοδότησης μεταποιητικών δραστηριοτήτων	Ίδρυση-λειτουργία βιομηχανικών βιοτεχνικών εγκαταστάσεων	Νέο θεσμικό πλαίσιο για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας
	Ν3959/2011	Ν146/1914	Ν4512/2018	Ν4177/2013 ΑΚ ΝΔ136 1946 Ν3668/2008	Ν 2251/1994 ΥΑ 5338/2018	Ν3297/2004	Ν3728/08 Ν4081/2012	Ν2520/1940 47829 ΦΕΚ Β' 2161/23.06.2017	Ν2741/1999 ΥΑ12933 2006.	ΥΑ Β3-32/2003 Αρ 4 Ν2741/1999	ΥΑ 1100/1987	Ν4468/2017 Ν3066/2002 Ν2231/1994	3982/2011, 4011/2011	Ν3325/2005, Ν4549/2018	Ν4442/2016 (ΥΑ16228/17 για υγ. ενδιαφερόντος)
Ορισμός ανώτατων τιμών	Ναι			Ναι											
Αρμοδιότητα για θέματα συγκεντρώσεων, γνωστοποίησης και ελέγχου	Ναι														
Αρμοδιότητα για ενημέρωση καταναλωτή		Ναι	Ναι		Ναι		Ναι								
Περιορισμοί και προϋποθέσεις εκπτώσεων		Ναι		Ναι											
Περιορισμοί λειτουργίας καταστημάτων τις Κυριακές				Ναι											
Έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων	Ναι														
Κανονιστικές παρεμβάσεις για τη δημιουργία αποτελεσματικών συνθηκών ανταγωνισμού σε κλάδο	Γνώμες	Ναι			Ναι										
Έρευνα σε κλάδους οικονομίας	Ναι						Ναι								
Έρευνα ενδοομιλικών συναλλαγών							Ναι								
Τήρηση τυπικών διατάξεων που αφορούν ελεγχόμενα περιθώρια κέρδους και τιμές, ενημερώσεις μεταβολής τιμών και την παροχή σχετικών κοστολογικών στοιχείων, καθώς και τυπικούς, μη ουσιαστικούς, όρους όπως ελάχιστα περιθώρια κέρδους φαρμακείων και φαρμακοαποθηκών (άρθρο 332 ΑΔ7/2009, 341 για εισφορά υπέρ τρίτων φαρμακευτικού συλλόγου) κλπ.	Ναι, δείκτες					Ενημερώνει	Για παρεμπόδιση								

Νομοθέτημα	Θέματα ανταγωνισμού	Θέματα αθέμιτου ανταγωνισμού	Πλαίσιο Εποπτείας Αγοράς	Κανόνες Διακίνησης και Αγοράς (ΤΤΚ/ Υπ.Ανάπτυξης)	Νομοθεσία καταναλωτή	Συντήρορος καταναλωτή	Εποπτεία αγοράς υπό την ΓΓ Καταναλωτή	Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις (Υπ. Υγείας / Περιφέρειες)	Θέματα τροφίμων εκτός πρωτογενούς παραγωγής	Θέματα τροφίμων πρωτογενούς παραγωγής	Θέματα αναλύσεων	Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης / Εποπτεία Αγοράς Βιομηχανικών Προϊόντων	Απλοποίηση αδειοδότησης μεταποιητικών δραστηριοτήτων	Ίδρυση-λειτουργία βιομηχανικών βιοτεχνικών εγκαταστάσεων	Νέο θεσμικό πλαίσιο για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας
	Ν3959/2011	Ν1146/1914	Ν4512/2018	Ν4177/2013 ΑΚ ΝΔ136 1946 Ν3668/2008	Ν 2251/1994 ΥΑ 5338/2018	Ν3297/2004	Ν3728/08 Ν4081/2012	Ν2520/1940 47829 ΦΕΚ Β' 2161/23.06.2017	Ν2741/1999 ΥΑ12933 2006.	ΥΑ Β3-32/2003 Άρ 4 Ν2741/1999	ΥΑ 1100/1987	Ν4468/2017 Ν3066/2002 Ν2231/1994	3982/2011, 4011/2011	Ν3325/2005, Ν4549/2018	Ν4442/2016 (ΥΑ16228/17 για υγ. ενδιαφέροντος)
Διατάξεις για πώληση αγαθών μόνο σε συσκευασίες με ορισμένες ποσότητες		Ναι													
Αναγραφή στοιχείων σε πινακίδες κλπ						Ενημερώνει	Ναι								
Τήρηση ουσιαστικών διατάξεων που αφορούν τη σωστή ενημέρωση και μη εξαπάτηση του καταναλωτή, μέσω αναγραφής στοιχείων, υπολογισμού φύρας, ελάχιστων ποιοτικών προδιαγραφών κλπ.		Ναι	Ναι	Ναι	Ναι										
Προστασία απόρρητων πληροφοριών επιχείρησης.		Ναι	Ναι												
Θέματα προστασίας ανηλίκων			Ναι		Ναι										
Θέσπιση όρων σε διαφήμιση με τηλέφωνο κλπ					Ναι										
Θέματα ενώσεων καταναλωτών					Ναι										
Κατάσχεση μη εγκεκριμένων ή ελαττωματικών μετρικών οργάνων.				Ναι			Ναι								
Έλεγχος τήρησης προτύπων και διαδικασιών στην παραγωγή, αποθήκευση, συσκευασία, μεταφορά, διάθεση και πώληση τροφίμων (και βιομηχανικών προϊόντων)		Ναι	Ναι	Ναι	Ναι		Ναι	Ναι		Ναι		Ναι	Ναι	Ναι	Ναι
Θέματα ασφάλειας και υγείας τροφίμων			Ναι						Ναι	Ναι					Ναι

Νομοθέτημα	Θέματα ανταγωνισμού	Θέματα αθέμιτου ανταγωνισμού	Πλαίσιο Εποπτείας Αγοράς	Κανόνες Διακίνησης και Αγοράς (ΤΤΚ/ Υπ.Ανάπτυξης)	Νομοθεσία καταναλωτή	Συντήρορος καταναλωτή	Εποπτεία αγοράς υπό την ΓΓ Καταναλωτή	Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις (Υπ. Υγείας / Περιφέρειες)	Θέματα τροφίμων εκτός πρωτογενούς παραγωγής	Θέματα τροφίμων πρωτογενούς παραγωγής	Θέματα αναλύσεων	Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης / Εποπτεία Αγοράς Βιομηχανικών Προϊόντων	Απλοποίηση αδειοδότησης μεταποιητικών δραστηριοτήτων	Ίδρυση-λειτουργία βιομηχανικών βιοτεχνικών εγκαταστάσεων	Νέο θεσμικό πλαίσιο για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας
	Ν3959/2011	Ν146/1914	Ν4512/2018	Ν4177/2013 ΑΚ ΝΔ136 1946 Ν3668/2008	Ν 2251/1994 ΥΑ 5338/2018	Ν3297/2004	Ν3728/08 Ν4081/2012	Ν2520/1940 47829 ΦΕΚ Β' 2161/23.06.2017	Ν2741/1999 ΥΑ12933 2006.	ΥΑ Β3-32/2003 Αρ 4 Ν2741/1999	ΥΑ 1100/1987	Ν4468/2017 Ν3066/2002 Ν2231/1994	3982/2011, 4011/2011	Ν3325/2005, Ν4549/2018	Ν4442/2016 (ΥΑ16228/17 για υγ. ενδιαφέροντος)
Διατάξεις για Ιχνηλασιμότητα τροφίμων										Ναι					
Εποπτεία για την κατάρτιση, εφαρμογή και παρακολούθηση συστήματος ελέγχων και αξιολόγησης αποτελεσμάτων πρωτογενούς παραγωγής και πρώτης μεταποίησης πρωτογενών προϊόντων							Ναι	Ναι	Ναι	Ναι			Ναι		Ναι
Διατάξεις για δειγματοληψία για ανάλυση με κατηγορία κανονικό, ακατάλληλο για βρώση ή επικίνδυνο για τη δημόσια υγεία				Ναι	Ναι				Ναι		Ναι	Ναι			
Διατάξεις για λεπτομερής εξέταση των τροφίμων ζωικής και φυτικής προέλευσης και των ποτών καθώς και των αντικειμένων, των χώρων και εκγαταστάσεων που παρουσιάζουν υγειονομικό ενδιαφέρον.				Ναι		Ενημερώνει	Ναι		Ναι	Ναι					
Διατάξεις για βιβλία υγειονομικών επιθεωρήσειων				Ναι		Ενημερώνει			Ναι	Ναι					
Διατάξεις για βιβλία υγείας προσωπικού						Ενημερώνει		Ναι	Ναι	Ναι					

Νομοθέτημα	Θέματα ανταγωνισμού	Θέματα αθέμιτου ανταγωνισμού	Πλαίσιο Εποπτείας Αγοράς	Κανόνες Διακίνησης και Αγοράς (ΤΤΚ/ Υπ.Ανάπτυξης)	Νομοθεσία καταναλωτή	Συντήρορος καταναλωτή	Εποπτεία αγοράς υπό την ΓΓ Καταναλωτή	Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις (Υπ. Υγείας / Περιφέρειες)	Θέματα τροφίμων εκτός πρωτογενούς παραγωγής	Θέματα τροφίμων πρωτογενούς παραγωγής	Θέματα αναλύσεων	Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης / Εποπτεία Αγοράς Βιομηχανικών Προϊόντων	Απλοποίηση αδειοδότησης μεταποιητικών δραστηριοτήτων	Ίδρυση-λειτουργία βιομηχανικών βιοτεχνικών εγκαταστάσεων	Νέο θεσμικό πλαίσιο για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας
	Ν3959/2011	Ν146/1914	Ν4512/2018	Ν4177/2013 ΑΚ ΝΔ136 1946 Ν3668/2008	Ν 2251/1994 ΥΑ 5338/2018	Ν3297/2004	Ν3728/08 Ν4081/2012	Ν2520/1940 47829 ΦΕΚ Β' 2161/23.06.2017	Ν2741/1999 ΥΑ12933 2006.	ΥΑ Β3-32/2003 Αρ 4 Ν2741/1999	ΥΑ 1100/1987	Ν4468/2017 Ν3066/2002 Ν2231/1994	3982/2011, 4011/2011	Ν3325/2005, Ν4549/2018	Ν4442/2016 (ΥΑ16228/17 για υγ. ενδιαφέροντος)
Διατάξεις για τήρηση γενικών (ουσιαστικών και τυπικών) όρων ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων και εργαστηρίων τροφίμων και ποτών / (τήρησης βιομηχανικής νομοθεσίας πέρα νομοθεσίας τροφίμων)			Ναι			Ενημερώνει	Ναι		Ναι	Ναι			Ναι		
Διατάξεις για έλεγχο για ύπαρξη κάθε άδειας			Ναι				Ναι								
Έρευνα καταγγελιών	Ναι		Ναι		Ναι	Ναι	Ναι					Ναι	Ναι		
Συλλογή στοιχείων από επιχειρήσεις	Ναι	Ναι	Ναι		Ναι	Ναι	Ναι					Ναι	Ναι		
Δειγματοληψία			Ναι	Ναι					Να		Ναι	Ναι	Ναι		
Αναγραφή στοιχείων σε παραστατικά, διαθεσιμότητα αυτών κλπ						Ενημερώνει	Ναι				Ναι				
Κατάσχεση ή καταστροφή εμπορευμάτων που διατίθενται με παράνομο τρόπο ή είναι λαθραίας εισαγωγής			Ναι			Ενημερώνει	Ναι					Ναι			
Θέματα πρατηρίων υγρών καυσίμων				Ναι											
Έλεγχος ποτοποιείων											Ναι				
Έλεγχος επενδύσεων από επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί σε αναπτυξιακούς νόμους													Ναι		

Πίνακας 3. Τομείς προϊόντων με υπεύθυνο φορέα εποπτείας. Κανονισμός ΕΕ 765/2008.

Τομείς προϊόντων	Σχετική νομοθεσία[1] [2]
Ιατροτεχνολογικά προϊόντα (συμπεριλαμβανομένων των ιατροτεχνολογικών βοηθημάτων που χρησιμοποιούνται στη διάγνωση in vitro και των ενεργών εμφυτεύσιμων ιατροτεχνολογικών προϊόντων)	Οδηγίες 93/42/ΕΟΚ, 98/79/ΕΟΚ και 90/385/ΕΟΚ
Καλλυντικά προϊόντα	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1223/2009
Παιχνίδια	Οδηγία 2009/48/ΕΚ
Μέσα ατομικής προστασίας	Οδηγία 89/686/ΕΟΚ
Δομικά προϊόντα	Κανονισμός (ΕΕ) 305/2011
Συσκευές αερολυμάτων	Οδηγία 75/324/ΕΟΚ
Απλά δοχεία πίεσης και εξοπλισμός υπό πίεση	Οδηγίες 2014/29/ΕΕ και 2014/68/ΕΕ
Μεταφερόμενος εξοπλισμός υπό πίεση	Οδηγία 2010/35/ΕΕ
Μηχανολογικός εξοπλισμός	Οδηγία 2006/42/ΕΚ
Ανελκυστήρες	Οδηγία 2014/33/ΕΕ
Εγκαταστάσεις με συρματόσχοινα	Οδηγία 2000/9/ΕΚ
Εκπομπές θορύβου από εξοπλισμό προς χρήση σε εξωτερικούς χώρους	Οδηγία 2000/14/ΕΚ
Συσκευές και συστήματα προστασίας που προορίζονται για χρήση σε εκρήξιμες ατμόσφαιρες	Οδηγία 2014/34/ΕΕ
Αντικείμενα πυροτεχνικής	Οδηγία 2013/29/ΕΕ
Εκρηκτικές ύλες εμπορικής χρήσης	Οδηγία 2014/28/ΕΕ
Συσκευές αερίου	Οδηγία 2009/142/ΕΚ
Όργανα μέτρησης, όργανα ζύγισης μη αυτόματης λειτουργίας, προσυσκευασμένα προϊόντα και μονάδες μέτρησης	Οδηγίες 2014/32/ΕΕ και 2014/31/ΕΕ, Οδηγίες 2007/45/ΕΚ, 75/107/ΕΟΚ, 76/211/ΕΟΚ και οδηγία 80/181/ΕΟΚ
Ηλεκτρικός εξοπλισμός στο πλαίσιο της ΕΜC	Οδηγία 2014/30/ΕΕ
Ραδιοεξοπλισμός (RED)	Οδηγία 2014/53/ΕΕ
Ηλεκτρικές συσκευές και εξοπλισμός στο πλαίσιο της οδηγίας LVD	Οδηγία 2014/35/ΕΕ
Είδη ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού στο πλαίσιο των οδηγιών για τα RoHS, WEEE και τους συσσωρευτές	Οδηγίες 2011/65/ΕΕ, 2002/96/ΕΚ και 2006/66/ΕΚ
22./Α Χημικές ουσίες στο πλαίσιο του REACH και των κανονισμών ταξινόμησης και επισήμανσης	Κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 και 1272/2008

22./Β Άλλες χημικές ουσίες (απορρυπαντικά, βαφές, έμμονοι οργανικοί ρύποι, φθοριούχα αέρια θερμοκηπίου, ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος κ.λπ.)	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 648/2004, οδηγία 2004/42/ΕΚ, κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 850/2004, κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 842/2006, κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 517/2014 και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1005/2009
23. Οικολογικός σχεδιασμός και σήμανση ενεργειακής απόδοσης-	Οδηγίες 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ·
24. Σήμανση των ελαστικών	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1222/2009
25. Σκάφη αναψυχής	Οδηγία 2013/53/ΕΕ
26. Θαλάσσιος εξοπλισμός	Οδηγία 2014/90/ΕΕ
27. Οχήματα με κινητήρα και ελκυστήρες	Κανονισμός (ΕΕ) 168/2013· Οδηγία 2007/46/ΕΚ· Κανονισμός (ΕΕ) 167/2013
28. Μη οδικά κινητά μηχανήματα	Οδηγία 97/68/ΕΚ
29. Λιπάσματα	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2003/2003
30. Άλλα καταναλωτικά προϊόντα βάσει της ΟΓΑΠ (προαιρετικά)	Οδηγία 2001/95/ΕΚ
31. Βιοκτόνα	Κανονισμός (ΕΕ) 528/2012
32. Επισήμανση των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και των υποδημάτων	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1007/2011 και οδηγία 94/11/ΕΚ
33. Κρύσταλλα	Οδηγία 69/493/ΕΟΚ
34. πρόσθετοι τομείς (καθορισμός τους)	

1 Για την απλούστευση των παραπομπών, στον πίνακα αναφέρεται η ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ. Οι νέες νομοθετικές πράξεις που περιέχονται στον πίνακα θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη για τη σχετική περίοδο κατά την οποία ισχύουν.

2 Για την απλούστευση των παραπομπών, σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. οικολογικός σχεδιασμός, επισήμανση της ενεργειακής απόδοσης), ο πίνακας αναφέρει μόνο νομοθετικές πράξεις-πλαίσια της ΕΕ.

ΕΛΛΑΔΑ 2021
Ατζέντα για την ελευθερία και την ευημερία

Στέγη Μάρκου Δραγούμη
Μαιζώνος 38, Αθήνα
T: +30 210 523 8373
www.kefim.org
info@kefim.org
facebook.com/kefim.org.gr/
twitter.com/kefimgr
youtube.com/c/ΚεΦιΜΜάρκοςΔραγούμης